

Kjære kolleger!

Sommeren står for døren, det er på tide å ta en velfortjent ferie og lade batteriene til utfordringene som kommer.

Det er mye å glede seg over for tiden.

Mitt siste gjøremål før ferien har vært å representere Norge og NFA i Wonca – Den europeiske paraplyorganisasjonen for faglige allmennmedisinske foreninger. I slike sammenhenger blir jeg stolt av å komme fra Norge.

Wonca ledes av NSAMs tidligere leder - Anna Stavdal.

Anna har gitt organisasjonen en retning og en kraft som vi kan ha store forhåpninger til i fremtiden. Og Norge er med på å fylle det europeiske fellesskap med en samlende politikk. I år var det overdiagnostikk. Det vi begynte med i Norge i 2013 – arbeidet mot overdiagnostikk og overbehandling – vil nå bli en felles europeisk politikk. Wonca har nedsatt en arbeidsgruppe som vil arbeide frem et europeisk dokument om dette til neste år.

Mye har altså gått bra for utviklingen av norsk Allmennmedisin det siste halve året. Mest gledelig er det kanskje at det nå er bevilget penger til forskningsnettverk i Allmennmedisin. Endelig skal vi få en skikkelig infrastruktur i norsk allmennmedisinsk forskning som kan bringe forskningen og faget vårt videre. Gratulerer til de som har jobbet i mange år for å få dette til!

Denne måten å forske på gjør at vi alle kan delta. Et slikt nettverk av legekantor vil bidra med viktig kunnskap og data om både oss i primærhelsetjenesten og om våre pasienter ved å samle inn opplysninger fra våre journalsystemer. Når dette gjøres i regi av et forskningsnettverk og er i tråd med allment anerkjente prinsipper for etikk som blant annet innebærer samtykke fra pasientene, er jeg trygg på at dette vil bli et gjort på en skikkelig måte. Men, forskerne er ikke alene om å ønske å samle inn data fra våre systemer.

Myndighetene er i ferd med å opprette kommunalt pasientregister (KPR) som også har en ambisjon om å hente data om pasienter og leger direkte fra våre systemer. Det er i seg selv legitimt å opprette et slikt register, men det må gjøres med forsiktighet, trygghet og tydelige reservasjonsmuligheter for pasientene og trygghet for legene. Vi frykter at allmennleger vil pålegges å samle inn opplysninger om enkeltpasienter og at data også vil bli brukt til publisering og urimelig og uriktig sammenligning av fastleger. Mange av oss husker problemene som oppstod i Danmark i 2013 der myndighetene endret bruken av et register med data fra Allmennpraksis. Dette ble en stor konflikt fordi myndighetene ville publisere data om enkeltleger. Dette må vi unngå i Norge. Vi har utfordret myndighetene på å lage et opplegg som gjør at vi er trygge på at data brukes riktig. Jeg frykter dette kan bli en krevende sak fremover. Vår oppgave som forening må være å ivareta tilliten mellom lege og pasient – ingen skal gå inn på et legekantor og frykte at det samles data om dem som de selv ikke kjenner til og har godkjent. Jeg er trygg på forskningsnettverket og gleder meg til å se det i praksis, mens jeg er mer spent på hvordan KPR vil fungere i praksis og hvordan vi kan beskytte våre pasienters rettigheter i dette registeret.

Vi begynner å se konturene av primærhelseteam, en utvikling som vil bety en styrking av våre muligheter for å hjelpe de pasientene som trenger særlig mye oppfølging og samarbeid. Slik det ser ut nå vil vi få anledning til å ansette en sykepleier som kan holde oversikt over de mest trengende på listen og hjelpe til med oppfølgingen av disse pasientene. Jeg tror dette vil gjøre det både lettere og morsommere på fastlegekontorene. Sykepleiere er en naturlig del av teamet på allmennlegekontoret i mange europeiske land. Det å utvikle kontorene med en bredere kompetanse vil vi alle ha glede av – ikke minst våre pasienter.

Mye har gått bra, men det er også mørke skyer i horisonten. Mange fastleger føler nå at kravene til

oss er i ferd med å bli uhåndterlige. Fastlegeordningen kneler under vekten av sin egen suksess. Det er knapt noen grenser for hva som etter hvert er blitt en fastleges oppgave. Dette må vi snu. Vi må sette grenser og ansvarliggjøre de rundt oss som ser ut til å tro at vi har en ubegrenset kapasitet. NFA har opprettet en faggruppe i samhandling. Målet må være å redusere antall oppgaver - i første omgang meningsløse oppgaver som kun er sekretærarbeid for spesialisthelsetjenesten - dernest må vi få kontroll på oppgaveoverføringen. Det må bli slutt med at vi tilføres helt nye oppgaver gjennom beskjeder i epikriser. Skal vi påta oss noe nytt, må det skje etter en avtale mellom det lokale sykehuset og fastlegekollegiet rundt sykehuset.

Rekrutteringsproblemene bekymrer i stadig større grad. NFA har gjort en spørreundersøkelse blant turnusleger. Der fremkommer det flere ting som kan virke rekrutterende til faget og viktigst er utdanningsstillinger. Jeg tror ikke vi kan bruke en eneste modell for utdanningsstillinger - det bør være flere måter å organisere dette på. Behovet for utdanningsstillinger bekreftes av prosjektet «ALIS vest» der man har etablert en del utdanningsstillinger som har fått formidabelt god søkning. NFA vil arbeide for at det nå etableres utdanningsstillinger i alle kommuner som trenger å rekruttere fastleger.

Senter for kvalitet i legekontor – SKIL - har hatt fantastisk god utvikling. Vårt lille senter er det eneste kompetansemiljø som tar ansvar for kvaliteten i norsk allmenntjenestemedisin. Vi må være stolt av å ha bygget opp dette selv.

Jeg har en følelse av at god ytelse fra fastlegene sees som en selvfølge av våre myndigheter, av kommuner og sykehus. Slik er det ikke. Den gode tjenesten vi har i dag, må vi arbeide for å beholde. Fastlegene må også få hjelp til utvikling og fornying – på samme måte som alle andre i helsevesenet. Dette må vi minne våre myndigheter på.

Fastlegene er grunnfjellet i det norske helsevesenet. Ingen andre steder, ingen andre tjenester gir så mye helsetjenester til en så lav pris. Heldigvis vet våre pasienter å sette pris på tjenestene. Vi kom igjen på andre plass i årets kåring over de mest likte offentlige tjenestene. Fortsatt er det bare folkebibliotekene som ligger foran oss.

Jeg ønsker alle en velfortjent fin ferie.

Les en bok, gå turer og gjør ting som er hyggelige, avslappende og morsomme,

God sommer

Petter Brelín